

Laboratorienytt

Nr: 3 - 2025

Innehåll:

Sid 2-3	Laboratoriemedicin NUS	Allmän information • Ny portal för provtagningsanvisningar • Gällande samordningsnummer i Cosmic
Sid 4	Patientnära analyser	PNA-Kemi • Information från PNA gruppen Klinisk kemi NUS
Sid 5	Biobanken norr	• Rörpostens öppettider
Sid 6	Klinisk genetik	• Införande av helgenomsekvensering • Öppettider
Sid 7	Klinisk immunologi	• Viktig information - Förändringar - Analys "Leverantigen utvidgas" - ANA, antikroppar mot cellkärnor (IIF)
Sid 8	Klinisk kemi	• Prover som skickas med frystransport till andra analyserande laboratorier i Sverige Förändringar sedan 2025-09-01
Sid 9	Klinisk mikrobiologi	• Test för moxifloxacinresistens hos Mycoplasma genitalium UPPHÖR på NUS Gäller från och med den 1 september 2025
Sid 10	Klinisk patologi	Histopatologen • Ny provtagningsanvisning på Histopatologen för muskelbiopsier, den heter: "Muskelbiopsi"

Laboratoriemedicin – Allmän information

Ny portal för provtagningsanvisningar

I höst byts portalen för provtagningsanvisningar ut mot ett nyare och bättre system.

Du kommer att kunna hitta till provtagningsanvisningarna precis som tidigare.

Portalen som idag används för provtagningsanvisningar är föråldrad och leder till mycket buggar.

Den nuvarande portalen är även kopplad till ledningssystemet Qnova som håller på att fasas ut.

Den nya portalen ska bli lättare att hantera, både för de som uppdaterar portalen och för dig som slutanvändare.

Hur hittar jag till provtagningsanvisningarna?

Som användare kommer du att hitta den nya portalen för provtagningsanvisningar precis som tidigare. Genom att klicka dig fram eller söka på provtagningsanvisningar i sökfältet på intranätet eller regionvästerbotten.se. Skillnaden är att du skickas till en ny hemsida.

[Provtagningsanvisningar](#)

Nytt utseende och bättre funktioner

Den nya portalen för provtagningsanvisningar har ett nytt utseende och är mer modern med bättre funktioner, men den innehåller samma information som tidigare. Du kommer fortfarande kunna söka efter provtagningsanvisningar baserat på provtyp eller efter alfabetisk ordning. I det nya systemet kommer man även att kunna söka efter provtagningsanvisningar efter avdelning. Den nya portalen kommer att fungera bättre och smidigare för slutanvändare. Det nya systemet innebär även mer möjligheter, i förlängningen kommer du exempelvis kunna nå provtagningsanvisningar direkt via Cosmic.

Laboratoriemedicin – Allmän information

Gällande samordningsnummer i Cosmic

En del personer som besöker vården har samordningsnummer. Dessa nummer har ett tillägg på födelsedagen med 60 dagar, tex 201212⁶³-1212

Dessa personer ska alltid tilldelas reservnummer enligt regionens rutiner. Läs mer under bifogad länk:

<https://vlladmin.sharepoint.com/sites/framtidensvardinformationsstodFVIS/Framtagna%20Rutiner%20och%20Riktlinjer/Cosmic%20Rutin%20-Reservnummer.pdf>

Hur gör man då för att skapa ett reservnummer?:

- Utsedd personal på enheten ansvarar för att göra uttag av reservnummer i Master Befolkning och för att lägga in reservnumret i Cosmic.
- Finns inte sådan personal – Kontakta Service Desk 59090 knappval 3

Obs!

Detta måste göras **INNAN** beställningar till Laboratoriemedicin skapas. Beställning med samordningsnummer kan **INTE** läsas in i labdatasystemen och därmed kan inte heller proverna analyseras.

Detta gäller även beställningar på pappersremiss.

Rätt rör till D-dimer-analys med Cobas h 232-instrumentet

För kännedom så ska rör med tillsats av heparin användas vid analys av patientnära D-dimer på Cobas h 232-instrumentet, till exempel rör med grön kork och Na-Hep som tillsats. Det är alltså inte godkänt att använda andra tillsatser, till exempel lila EDTA-rör, för denna analys.

Nya paket i Cosmic för i-STAT vid registrering av patientresultat

Det finns nu kassettspecifika paket inlagda i Cosmic för i-STAT-användare (CHEM8+, CG4+, CG8+, G3+). Alla paket kommer med ett venöst, ett kapillärt samt ett arteriellt alternativ. Detta kommer att underlätta för i-STAT-användare då ni inte längre behöver leta upp specifika analyser eller ta bort de analyser ni inte vill ha från de blodgaspaket som redan finns i BOS/Cosmic.

Där ni i dagsläget söker efter "blodgas" som ett paket kan ni nu istället söka på de specifika kassettnamnen (CHEM8+, CG4+, CG8+, G3+) för att få de kassettspecifika paketen.

Om ni i framtiden vill lägga till i-STAT-paket för andra kassettyper gör ni det enklast genom att kontakta IT Servicedesk.

pH i ny kontrollvätska till urinsticka

Observera att nivå 1 av den nya kontrollvätskan till regionens urinstickeläsare, Chek-Stix UA Diptube Liquid QC, har ett annat godkänt pH-intervall än tidigare produkt: 6,0–7,5 istället för 5,0–6,5. Hör gärna av er till PNA-gruppen när ni bytt till den nya kontrollen för att få hjälp med att uppdatera era kontrollblad, eller vid problem.

Kontakta PNA-gruppen

090-785 25 24

Annika Swingborg, annika.swingborg@regionvasterbotten.se

Emma Fredin, emma.fredin@regionvasterbotten.se

Emma Stenlund, emma.m.stenlund@regionvasterbotten.se

Magnus Ölander, magnus.b.olander@regionvasterbotten.se

Rörpostens öppettider Biobanken norr

Röda dagar - då vi har STÄNGT

Onsdag 24/12, torsdag 25/12, fredag 26/12, onsdag 31/12, torsdag 1/1-26 samt tisdag 6/1-26

Dag före röd dag - har vi öppet 8–15

Fredag 31/10, tisdag 23/12, tisdag 30/12, måndag 5/1-26

I övrigt har vi öppet som vanligt: Vardagar 8–16

Införande av helgenomsekvensering

Klinisk genetik har ersatt hjärtpanelen Haloplex med helgenomsekvensering. Vid denna analys sekvenseras hela genomet, varefter specifika regioner väljs ut för granskning beroende på frågeställningen. Metoden benämns ofta WGS från den engelska termen whole genome sequencing.

Öppettider

Laboratoriets öppettider är vardagar 8.00–16.00, men stänger 15.00 dag före röd dag. Klinisk Genetik bedriver ingen verksamhet under helger och tar inte emot benmärgsprover för kromosomanalys på fredagar eller dag före röd dag.

För frågor, vänligen kontakta Klinisk genetik;

Telefon: 090-785 28 00

E-post: laboratoriemedicin.genetik@regionvasterbotten.se

Magnus Burstedt
Medicinsk chef
072-215 28 58

Sandra Näslund
Avdelningschef
072-710 39 93

Elin Granström
Bitr. avdelningschef
070-573 37 10

Elin Forsgren
Bitr.avdelningschef
076-103 39 15

Analys "Leverantigen utvidgad"

Analysen "Leverantigen utvidgad" kommer att ersättas med en panel som förutom dagens antikroppar mot AMA-M2, M2-3E, SP100, PML, GP210, LKM-1, LC-1, SLA/LP, Ro-52 dessutom innehåller antikroppar mot F-aktin. Antikroppar mot F-aktin är en markör för autoimmun hepatit. Den uppdaterade leverpanelen är från samma tillverkare och utförs med blot-teknik som tidigare. Referensintervallen påverkas inte. Ny leverpanel kommer att analyseras från v39.

ANA, antikroppar mot cellkärnor (IIF)

Benämningen av analysen "antikroppar mot cellkärnor (ANA Hep-2, IF)" kommer att ändras till "ANA, antikroppar mot cellkärnor (IIF)" i BOS så att den ska bli enklare att hitta. Analysen kommer att flyttas upp i analyskatalogen och ligga ovanför analysen "ANA specificiteter (ENA), rutin".

Med vänliga hälsningar,
Vera Bokatova, Specialistläkare
Immunologi och transfusionsmedicin

Prover som skickas med frystransport till andra analyserande laboratorier i Sverige

Klinisk kemi kommer från och med 2025-09-01 skicka prover som måste vara frysta under transporten endast en gång per vecka (måndagar) i stället för som tidigare två gånger per vecka måndagar och onsdagar.

Orsaken till förändringen är att Post Nord upphör med sin expresstjänst och prover riskerar att tina och förstöras om de ej når analyserande laboratorium innan helg.

Om ni har behov av att prover skickas akut med frystransport tisdag-torsdag tag då kontakt med klinisk kemi. Provet kommer att skickas med bud och kostnaden för detta debiteras remittenten.

Telefon Klinisk kemi: 090-785 12 65

Med vänlig hälsning

Eva Hedström, Avdelningschef

Region Västerbotten
Klinisk kemi, Laboratoriemedicin Västerbotten
Norrlands universitetssjukhus

Test för moxifloxacinresistens hos *Mycoplasma genitalium* upphörde på NUS den 1 september 2025 och svarsrutinen har blivit tydligare

M. genitalium är en sexuellt överförd bakterie som kan orsaka genitala symtom såsom flyktning och sveda vid urinering. Azitromycin är förstahandsbehandling. Vid påvisad azitromycinresistens används moxifloxacin, som oftast är effektivt.

Test för moxifloxacinresistens behövs endast om patienten har kvarstående besvär efter behandling med moxifloxacin. Provet skickas då direkt till referenslaboratoriet i Örebro för analys av "Kinolonresistens hos *Mycoplasma genitalium*".

Provtagning:

Prov från penis = Urin i sterilt provrör

Prov från vagina = E-swab

(Extragenitalt prov behövs sällan och tas med E-swab)

Remiss:

<https://vardgivare.regionorebrolan.se/globalassets/media/dokument/platina/rutiner/remiss---referenslab-mikrobiologi.936138.pdf>

Svarskommentar:

Positivt prov besvaras med en kommentar som anger resultatet av resistenstestet, antingen.

- INGEN azitromycinresistens påvisad

Eller

- Bakterien har en mutation som medför resistens mot azitromycin

Azitromycinresistens analyseras fortsättningsvis på alla positiva prov och provsvaren blir tydligare

Rådgör med STD-mottagningen vid frågor om provtagning och behandling. Prov tas endast vid uttalade besvär när klamydia och gonorré utesluts. Partner ska testas och behandlas vid positivt provsvar för att undvika återsmitta. Screening av symptomfria rekommenderas inte. *M. genitalium* omfattas inte av smittskyddslagen, och risken för komplikationer vid obehandlad asymtomatisk infektion är liten.

Vänliga hälsningar

Åsa Gylfe, medicinskt områdesansvarig

Klinisk mikrobiologi

Ny provtagningsanvisning på Histopatologen för muskelbiopsier.
Den finns nu bland de andra provtagningsanvisningarna och heter

"Muskelbiopsi"

Muskelbiopsi muskel, biopsi

Laboratoriemedicin Västerbotten Klinisk Patologi

Remiss	Inom region Västerbotten: RoS- "Klinisk Patologi" - "Histopatologi" Inom Region Jämtland-Härjedalen: Cosmic - "Patologi/Cytologi" - "PAD Allmän" Om tillgång till RoS inte finns: Patologiremiss UL 208
Provtagningsmaterial	Petriskål Filterpapper NaCl
Provtagning	Provmaterial: muskelbiopsi Provvolum: helst en ca 2 cm lång och 1 cm tjock biopsi från muskel med raka fibrer.
Provhantering	Förvaring och transport: Biopsin transporteras i fuktkammare (petriskål med filterpapper fuktat med NaCl – obs ej blött) till Klinisk patologi där omhändertagande och infrysning ska ske inom 1h. Obs – Muskelbiopsier kan bara tas Umeå eller Östersund eftersom utrustning och kunskap för korrekt hantering saknas på övriga sjukhus, varvid dessa får skicka sina patienter istället.
Indikation	Muskelsjukdomar/myopatier eller neuromuskulära sjukdomar.
Ackrediterad	Nej
Sparas i biobank	Ja
Referensintervall, beslutsgräns	Ej relevant
Interferens/felkällor	Biopsin måste orienteras och frysas in av labpersonal på Klinisk Patologi inom 1h från operationstillfället. Transporteras torrt i fuktkammare (se ovan) och lämnas direkt till labpersonal.
Handläggningstid	För frågor angående svarstider gällande Klinisk Patologi, kontakta oss gärna på telefon 090-7853105

<https://webappl.vll.se/provtagningsanvisningar>

Med vänliga hälsningar

Vitalija Petrauskytė Leg. Biomedicinsk analytiker, kvalitetssamordnare
Laboratoriemedicin, klinisk patologi
Region Västerbotten